

59 אמו הוא צריך שחיטה, ומצד אביו הוא כשחוט, וסימניו כאילו חציים
60 שחוטים ואינם קרויים סימנים, ואי אפשר לשחטו. ואם כן מזה הספק
61 של רבי ירמיה, הרי בין כך הולד אסור.
62 מתרצת הגמרא: לא צריכא אלא דהבן פקועה אול אפן פקועה
63 דבנותיה - בא על בת פקועה שבמותו, ולכן הולד מצד עצמו אינו
64 צריך שחיטה, כשני הוריו. אך האבר היוצא של אביו לא הותר
65 בשחיטה, ומצד זה הולד טעון שחיטה. ובוה הספק, מאי, האם אבר
66 של האב מוליד אבר בדמותו בולד, ולכך רק האבר של הולד טעון
67 שחיטה ואי אפשר לשחטו, ולכך חתוף ליה לאבר, ושאר
68 הולד מותר. או דלמא מבבלל ורעיה - זרע האב מעורב מכל אבריו,
69 ולכך האבר היוצא של האב מעורב בכל הולד וכולו אסור. דוחה
70 הגמרא: תדר אמר - חזרה הגמרא ואמרה, פשיטא דמבבלל ורעיה,
71 דאם אבר מוליד אבר, אם כן סומא יולד סומא, וקופע יולד קופע,
72 והלא המציאות אינה כן, אלא פשיטא דמבבלל ורעיה, ולא בזה
73 הספק.
74 והכי קמפייעא (לז) [ליה] לרבי ירמיה. הרי כל ביהמה בעלמא, וכי
75 לא מבח חלב ודם של הוריה קאתיא (ו-היא באה), ומכל מקום
76 שריא - הולד מותר, ואינו אסור מוחמת החלב והדם, הקא נמי כשיש
77 באב גם איסור יוצא לא שנא, והולד מותר. או דלמא רק בתרי
78 איפורי אמרינן שהולד מותר, אבל בתלתא איסורים, היינו חלב ודם
79 ויוצא, לא אמרינן שמתור, שמנן לחדש זאת. מבררת הגמרא:
80 ולמאן - ולפי מי שייך שיהיו שלשה איסורים יחד. אי (אם) לרבי
81 מאיר, הלא לרעתו איסור חלב ודם איכא בן פקועה, וכלהו, אך
82 איסור יוצא ליכא, כיון שסבר (עד) שבן ט' הנמצא בבהמה אינו נותר
83 בשחיטתה וטעון שחיטה לעצמו, ואם כן אמו אינה מחיצתו, שאינה
84 מתירתו, ולא שייך בו אבר היוצא, והרי הוא כשאר בהמה. ואם כן
85 לרבי מאיר בן ט' הראוי להוליד, אין שלשה איסורים יחד. ואי לרבי
86 יהודה שנחלק על רבי מאיר וסבר שאף בן ט' נותר בשחיטת אמו
87 ואמו היא מחיצתו, אם כן איסור יוצא איכא, אבל איסור חלב
88 (ודם) ליכא. דתנן בברייתא (צב), איסור גיד הנשה נוהג בשליל,
89 דהיינו בן פקועה, והלבו אסור, דכרי רבי מאיר. רבי יהודה אומר,
90 גיד הנשה אין נוהג בשליל, וחלבו מותר. ואם כן אף לרבי יהודה
91 אין שלשה איסורים יחד, ולא בזה הסתפק רבי ירמיה.
92 מסיקה הגמרא: אלא קל דבר הבא מבח איסור, לא אמרינן שיאסר,
93 דשרי - שודאי הוא מותר, ולכן אין לחוש בולד לאיסור אבר היוצא
94 שבאב. והכי קמפייעא (לז) [ליה] לרבי ירמיה, נקיבה שהיא בת
95 פקועה ויש בה איסור יוצא, מהו לגמוע את חלבו של זו. שהרי חלב
96 בהמה דעלמא, וכי לא באבר מן החי דמי, שהרי החלב נוצר מחחי,
97 ומכל מקום שרי, האי נמי - גם חלב בת פקועה זו שיש לה איסור
98 יוצא, לא שנא, ומותר, אף שנוצר גם מאיסור יוצא. או דלמא, התם,
99 בכל בהמה, אית ליה תפנתא לאיפוריה של אבר מן החי שבה,
100 בשחיטה, ולכן חלבה מותר, אבל הקא, באיסור אבר היוצא, לית
101 ליה תפנתא לאיפוריה בשחיטה, ולכך חלבה שנוצר ממנו אסור.
102 מסיקה הגמרא: תיקו.
103 הגמרא מביאה מקור היתר בן פקועה: מבואר במשנה, הותר אבר
104 מעופר וכו' שבמעיה והשאירו בתוכה ושחטה, מותר. שואלת
105 הגמרא: מנלן שהעובר ואבריו החתוכים שבמעיה כשנשחטה, הותרו
106 בלא שחיטה. משיבה הגמרא: דתתבי (בריש ד) 'זבל ביהמה פפרסת
107 פרקה וגו' ושעת שסע שתי פרסות מעלת גרה ביהמה אתה
108 תאכלו, וסומנים 'בהמה' הראשון ל'בהמה' האחרון, וכאילו נכתב
109 'בהמה ביהמה תאכלו' לרבות את הולד, שולד שהוא 'בהמה'
110 כשהוא 'בהמה', תאכלוהו.
111 מקשה הגמרא: אלא מעתה שעובר קרוי בהמה, אם כן ימירו בו -
112 אם המיר בהמת חולין בעובר קדשים, תחול ההמרה ותתקדש
113 החולין, שאף שנאמר לגבי תמורה (ויקרא כו) 'ואם המיר ימיר בהמה
114 בבהמה, אך עובר נקרא בהמה. אלא (ו-ומדוע) תנן (תמורה) אין
115 ממיירין - אין חלה התמורה, לא כשממיר אברין של בהמת חולין
116 כגון רגלהו בעוברין של קדשים, ולא עוברין באברין, ולא אברין

1 שנינו בסיפא של משנתנו, זה הכלל, דבר שהוא מגופה שנחתך
2 ונשאר בתוכה כשנשחטה, אסור, ושאינה מגופה, כגון העובר
3 ואבריו, ונמצא בתוכה, מותר בשחיטה. מבררת הגמרא: מה
4 שנאמר שאין גופה מותר, לאתווי מאי, שהרי חותך מהעובר
5 והשאירו במעיה מפורש במשנה ואין צריך לרבותו. לאו לאתווי
6 כהאי גוונא, שהוציא אבר אבר וחתכו עד שהשלים לרוב העובר,
7 שיותר המיעוט שבמעיה הבהמה, משום ש'לידה' נחשבת רק ביציאת
8 רוב העובר כאחת. ואם כן נפשט הספק השני להיתר.
9 דוחה הגמרא: לא, המשנה לא רבתה יצא רוב מחותך, אלא
10 לאתווי קלוט, שהוא ולד פרה שפרסותיו אינם סדוקות, הנמצא
11 במעי פרה שנשחטה, ששחיטתה מתירתו אפילו כשהוא שלם ככל
12 בן פקועה, וחדוש זה נצרך אליכא דרבי שמעון, דאף על גב דאמר
13 רבי שמעון (בברות) קלוט בן פרה אסור, הני מילי היכא היצא
14 לאויר העולם, אבל במעי אמו כשנשחטה, שרי (מותר). נמצא
15 שאין ראייה לפשוט את הספיקות.
16 הגמרא דנה בגדרי מחיצת העובר: בעי רב חנניא, הוציא עופר של
17 בהמת שלמים את ידו ממעיה בשעת שחיטה בעורה, מהו. האם
18 נאמר מגו (ו-מתוך) דחומת העורה הוי מחיצה לגבי קדשים, שהיא
19 המחיצה המתירה את שחיטתם, הוי מחיצה נמי לגבי דהאי - לגבי
20 אבר היוצא שיחשב כנמצא תוך מחיצתו, ואף שיצא ממחיצות
21 הרום, מותר בשחיטה, או דלמא לגבי דהאי (ו-אבר היוצא) לאו
22 מחיצה היא, דמחיצת העופר רק אמו היא, ולא מחיצת העורה.
23 אמר ליה אפי, עד שאתה מסתפק על העורה, ותבעי לך בקדשים
24 קלים כגון שלמים, שהוציא העובר ידו בירושלים, והחזירו, והכניסה
25 לעורה ושחטה שם. ולרב שיש לידה לאברים ולא מועילה חזרה, יש
26 להסתפק האם חומת ירושלים המועילה לאכילת קדשים קלים, תהא
27 מחיצה גם לאבר היוצא שלא יהיה בכלל 'בשר בשדה' שאסרה
28 התורה, או שאינה מחיצה. אלא, בקדשים קלים בירושלים, מאי
29 טעמא לא קא מיבעיא לך, משום שפשוט דמחיצת עופר אמו הוא
30 ולא חומה, הקא נמי בחומת העורה ודאי שמחיצת עופר רק אמו
31 הוא.
32 דעת חכמים (עד), שאף שאבר היוצא אסור באכילה, אך השחיטה
33 מטרתו מטומאת אבר מן החי שטומאתו כנבילה. הגמרא דנה בענין
34 זה: בעי אילפא, הוציא עופר את ידו בין שחיטת סימן לסימן, מהו.
35 והיינו, האבר היוצא ודאי אסור באכילה, כיון שרק הסימן הראשון
36 נשחט בעודו במעיה. ונמצא שסימן ראשון היה גם להתירו באכילה,
37 אך סימן שני היה רק לטהרו מנבילה, שהרי הוא נשחט כשהיד היתה
38 בחוץ. ולכך יש להסתפק, מי מצטרף סימן ראשון לסימן שני
39 לטהרה מידי נבלה, הואיל ולטהרה הם שוים, או לא יצטרפו לגבי
40 האבר אפילו לטהרו, משום שיש חילוק ביניהם, שהראשון היה לשני
41 דברים והשני רק לאחד, וכיון שאינם מצטרפים אין כאן שחיטה
42 שלימה להגמרא.
43 פושטת הגמרא: אמר רבא, קל וחומר, אם הועיל לו סימן ראשון
44 לסימן שני לתתירו - את הבהמה והעובר (חוץ מהאבר) באכילה,
45 וההבדל בין הסימנים אינו גורם לומר שלכל סימן היתה שחיטה
46 נפרדת, וכי לא יועיל לו לאבר לטהרה מידי נבלה, שהרי אינה
47 שחיטה חלוקה.
48 הגמרא מסתפקת עוד באבר היוצא: בעי רבי ירמיה, מהו לחוש
49 לוועו. כלומר, בן ט' חדשים שהוציא ידו כשנשחטה אמו, והותר כדן
50 בן פקועה והיד אסורה, והוציאוהו חי, וגדל ובא על בהמה והוליד.
51 מה דין הולד, האם ידו אסורה באכילה כיד אביו. מבררת הגמרא:
52 היכי דמי, אילמא דאול - שהלך הבן פקועה ובא אנהמה
53 מעלייתא שטעונה שחיטה, מאי אריא האי - מדוע הנידון הוא רק
54 כשהאב בן פקועה דאית ביה איסור יוצא, הרי אפילו בן פקועה
55 דעלמא שלא הוציא ידו, נמי יש לאסור את זרעו, דאמר רב
56 משרשיא, לרבי חנניא האומר (עד) חוששין לזרע האב - שמהות
57 הולד נקבעת גם לפי אביו, בן פקועה שמתור בלא שחיטה, הקא על
58 ביהמה מעלייתא הטעונה שחיטה, הולד אין לו תפנתא, לפי שמצד

המשך ביאור נלמס' חולין ליום שבת קודש עמ' א

1 וְעוֹפְרִין פְּשֵׁלְמִין [בבהמה שלימה], וְלֹא שְׁלֵמִין כְּהֵן [באברים או
2 עוברים], לפי שאינם קרויים בהמה.
3 מתרצת הגמרא, אכן עובר אינו בהמה, אֲלָא הלימוד הוא, אָמַר
4 קָרָא 'וְכָל פְּהֵמָה וגו' בְּהֵמָה אַתָּה תֹאכְלוּ, והמילה 'כל' באה
5 לְרֵבּוֹת אֵת הַיֹּלֵד, שמשמעות הפסוק שכל מה שתמצאו בבהמה
6 תאכלו, ואף כשאינו קרוי בהמה.
7 מקשה הגמרא: אִי הָבֵי שְׁכַל מַה שְׁבַמְעִיהָ הוֹתֵר, אֲפִילוּ חוֹתֵךְ מִן
8 הַטְּחוּל וּמִן הַכְּלִיֹּת שֶׁל הָאֵם וּמִשְׁאִירִם בְּמַעֲיָהּ, נִמְי' יוֹתֵרו
9 בְּשַׁחֲטָהּ, אֲלֵמָּה הֵנֵן (סח) חוֹתֵךְ מִן הָעוֹפֵר שְׁבַמְעִיָּה מוֹתֵר
10 בְּאֲכִילָתָהּ, אַבֵּל חוֹתֵךְ מִן הַטְּחוּל וּמִן הַכְּלִיֹּת שֶׁל הָאֵם אֲסוּר

11 בְּאֲכִילָתָהּ. מתרצת הגמרא: אָמַר קָרָא 'אוֹתָהּ' תֹאכְלוּ, וּמִשְׁמַע שֶׁרַק
12 כְּשֶׁהִבְהֵמָה שְׁלֵמָה אֲכוּל כֹּל שְׁבַתּוּכָה [וכגון עובר], וְלֹא חֲסֵרָה, שֶׁאִם
13 יֵשׁ בְּתוּכָה אֲבָרִים שֶׁנִּחְתְּכוּ מִמֶּנָּה וְהִיא חֲסֵרָה, לֹא תֹאכַל אֶת הַנִּמְצָא
14 בָּהּ.
15 שְׁבָה הַגְּמָרָא וּמְקַשָּׁה: אֲלֵא מַעֲתָה שְׁכַל שְׁאִינוּ גוֹפָה מוֹתֵר גַּם
16 כְּשֶׁאִינוּ קְרוּי 'בְּהֵמָה', אִם כֵּן הַשּׁוֹחֵט אֵת הַבְּהֵמָה, וּמְצָא כָּהָ עוֹבֵר
17 שְׁדַמּוֹתָיו כְּדַמּוֹת יוֹנָה שֶׁאֵין לָהּ פֵּרוֹטוֹת כְּבֵהֵמָה, הַשְּׁתֵּרֵי – יֵהִיָּה מוֹתֵר,
18 אֲלֵמָּה אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן, הַשּׁוֹחֵט אֵת הַבְּהֵמָה וּמְצָא כָּהָ דַמּוֹת יוֹנָה,
19 אֲסוּר בְּאֲכִילָתָהּ.

זה, וכמו שהתבאר. וכיון שמה שאין ממירין אינו מחמת שעובר אינו
קרוי בהמה, לכך אפשר ללמוד היתר בן פקועה מ'בהמה בבהמה'.
דוחה הגמרא: לא, אין להוכיח מרבי יוסי שתנא קמא הוא רבי
שמעון, לפי שיש לומר שתנא קמא הוא רבי מאיר או רבי יהודה, ולא
מצינו שהקישו תמורה למעשר, אלא הטעם שאין ממירים בעוברים
ואברים משום שאינם קרויים בהמה. ומה שאמר רבי יוסי 'הלא
במוקדשים האומר רגלה של זו עולה כולה עולה', אין כוונתו שתנא
קמא מודה בזה, שהרי רבי מאיר ורבי יהודה חולקים, אלא רבי יוסי
מעמא דנפשיה קאמר, וכך אמר, הלא אני יודע מהדרשה 'היה
קדש, שבהקדש בתחילה האומר רגלה של זו תהא עולה הבהמה
כולה עולה, ולכך אף בתמורה האומר רגלה של זו תהא תמורה,
הבהמה כולה תמורה, ואם כן אין חיסרון בכך שאבר אינו קרוי
'בהמה', שהרי הבהמה כולה נהיית תמורה והרי זה בכלל 'אם הקמר'
ימיר בהמה בבהמה' (ויקרא כו ט).

משנה

משנתינו עוסקת בענין בהמה המקשה לילד עובר שהוא בכור, האם
יותר לחותכו קודם שיצא מן הרחם: בהמה הממכרת – העומדת
ללדת בפעם הראשונה, המקשה לילד, מתחמך – מותר לחתוך את
העובר אבר אבר מיד ביציאתם מן הרחם ומשליך לבלבלים, שכל
זמן שלא יצא רובו, עדין אינו קדוש.
יצא רובו בבת אחת וחתכו, הרי זה יקבר, שביציאת רובו הרי הוא
נחשב לילד, וחלה עליו קדושת בכורה, והרי הוא אסור בהנאה,
ובשני האופנים הללו, שיצא העובר אבר אבר, או יצא כאחת, מעתה
בהמה יולדת זו נפטרת מן הכבודה, שאם תלד שוב, אין הולד קדוש
בקדושת בכורה, אלא הרי הוא חולק, שהרי אינו פטר רחם.

גמרא

הגמרא מביאה מחלוקת מאימתי חלה קדושת הבכור: אתמר, בהמה
המבכרת שיצא שליש עובר בשעת הלידה, ומכרו לעובר בוכבים,
וקור ויצא עוד שליש אחר ונמצא שיצא כבר רוב העובר, שהיא
שעה הראויה לחול קדושת בכורה, רב הונא אמר, עובר זה קדוש
בבכורה. רבה אמר, אינו קדוש. מבאר הגמרא: רב הונא אמר
קדוש, קכבר, למפרע הוא קדוש, כלומר אף שקדושת הבכור
תלויה בלידה, ורק משעה שיצא רובו נחשב הוא כילוד, מכל מקום
לאחר שיצא רובו, הרי הוא קדוש כבר מתחילה, ואם כן ביני דנפיק
ליה רוביה – כאשר יצא רוב העובר, אינלא מילתא למפרע
דמעיקרא הוה קדוש – הוברר הדבר למפרע שמתחילת יציאתו היה
קדוש, ומאי דופין לא כלום זבין – ומה שמכר לנכרי אינה מכירה,
שכבר חלה קדושת הבכור קודם, ואין לו חלק בו. רבה אמר אינו
קדוש, קכבר מן הנהא קדוש, והיינו רק לאחר יציאת רובו,
נמצא שבשעה שיצא שליש עדין ברשות הישראל היה למוכרו,
ומאי דופין שפיר זבין – ומה שמכר, יפה מתקיימת המכירה, וכיון
שחלקו שייך לנכרי, שוב לא יכולה לחול קדושת בכורה על בהמה
ששותף בה נכרי.
הגמרא מביאה מקרה נוסף שבו נחלקו רב הונא ורבה ומבאר
שבשתי המחלוקות נחלקו באותה סברא: ואודו למעמיהו – ודבר
זה שאמר, לשיטתם אמרוהו, דאתמר, יצא שליש עובר דרך דופן
האם, על ידי שקרעו את כריסה בסם או בסכין, ובגמר לידה נפתח
רחמה ויצאו שני שליש העובר האחרים דרך הרחם, רב הונא
אמר, אינו קדוש. רבה אמר, קדוש. מבאר הגמרא: רב הונא
אמר, אינו קדוש, רב הונא למעמיהו – לשיטתו דאתמר למפרע
קדוש, שמיך כאשר יוצא רובו של עובר הרי זה נחשב ילד וחלה
הקדושה מתחילתו, ודופא קמא ליתיה פרחם – ורוב הראשון של
עובר זה היוצא, לא יצא דרך הרחם שהוא הגורם המחייב בבכורה,
אלא דרך הדופן הפטר מבכורה, ומפני שלמפרע חלה הקדושה,
היינו מתחילת הלידה, אם כן דווקא ברובו הראשון הוא מתקדש,
ורוב זה לא יצא בחיוב אלא בפטור, ושוב לא חלה קדושת בכורה

מתרצת הגמרא: בענין פְּרֻסוֹת, וְלֵיכָא – צריך שתי פרסות, כלשון
הפסוק 'וְכָל גֹּגֵי שְׁתֵּי פֻרְסוֹת מַעֲלַת גְּרָה בְּבִהְמָה, אֹתָהּ תֹאכְלוּ',
ודמות יונה שאין לה פרסות אסורה. מקשה הגמרא: אַלָּא מַעֲתָהּ
שצריך שתי פרסות, אם כן עובר קָלוֹשׁ – שאין פרסותיו סדוקות,
הנמצא בַּמַּעֲי פָּרָה כשנשחטה, ליתבה, לפי שיש לו רק פרסה אחת,
והרי למדנו לעיל (סח) שקלוט במעי פרה מותר אפילו לרבי שמעון
שאסר קלוט לאחר שנולד. מתרצת הגמרא: הָא תַּנּוּא דְּבִי רַבִּי
יְשׁוּעָאֵל בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָי, 'פְּרֻסָּה בְּבִהְמָה תֹאכְלוּ', כלומר,
נאמר בפסוק 'פרסה' ונאמר 'פרסות', לומר לך כל הנמצא בבהמה
תאכלו בין אם יש לו פרסה ובין יש לו פרסות. ולכך קלוט מותר שיש
לו פרסה, אך לדמות יונה אין פרסה ולא פרסות, ואסורה.
לעיל דרשה הגמרא היתר בן פקועה מ'בהמה בבהמה תאכלו'.
ודחתה, שאם כן נמצא שעובר קרוי בהמה, ולגבי תמורה שנינו (תמורה
) שאין ממירים בעוברים לפי שאינם קרויים בהמה, והתורה אמרה
(ויקרא כו ט) 'אם המר ימיר בהמה בבהמה'. הגמרא מביאה דעה
המקיימת את הדרשה הראשונה: רַב שִׁמְיָ בֶר אִשִּׁי אָמַר, לְעוֹלָם
בְּדָאָאֳרַת מַעֲרָא, שלומדים מ'בהמה בבהמה', ועובר קרוי בהמה,
וְדִקָּא קְשִׁיָּא לָךְ מדוע אין ממירין בעוברים, יש לתרץ, הָא מְנִי דְּבִי
שִׁמְעוֹן הוּא, דַּמְקִישׁ תַּמּוּרָה לְמַעֲשֵׂר בַּהֲמָה, כמו שמצינו (תמורה יג)
שלמד כמה דינים בהיקש ממעשר בהמה לתמורה, וכך גם ילמד
בענינו, מה מעשר בהמה אינו נוהג באברים ועופרים, כיון שצריך
שיוכלו לעבור תחת השבט, ואברים ועוברים אינם יכולים להלך, אף
תמורה אינה נוהגת באברים ועופרים. אך לדעה שלא הוקש
תמורה למעשר, ממירים בעוברים לפי שהם קרויים בהמה.
מוכיחה הגמרא: וּמָנָא תִּמְרָא שהתנא בתמורה שאמר אין ממירים
הוא רבי שמעון, דַּתְּנִן בַּהֲמַשְׁךְ הַמְּשֻׁנָּה (תמורה ט) שם, שרבי יוסי חולק
על תנא קמא וסובר שממירים אברים בבהמה. וביאר טעמו, אָמַר
רַבִּי יוֹסֵפִי לַתְּנָא קָמָא שָׁאֲמַר אִין מַמְיִרִים אֲבָרִים, וְהֵלֵא אַתָּה מוּדָה לִי
בְּמוֹקֵדְשִׁים – במקדיש בתחילה בהמת חולין, שְׁהָאָמַר רָגְלָהּ שָׁל זוּ
תְּהָא עוֹלָה, שהבהמה כולה עולה, ולא רק הרגל, אם כן אף
בתמורה תודה לי ששְׂפִיאָמַר רָגְלָהּ שָׁל זוּ תַתָּת זוּ, תַתָּא כּוֹלָהּ
תַמּוּרָה תַתְּחִיָּה.
מבאר הגמרא: לָמָּאן קָא מְהַרְרָ לִיה – למי השיב רבי יוסי. אֵילִיָּא
לְרַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה, אם כן כיצד אמר רבי יוסי שתנא קמא מודה
לו במוקדשים שהמקדיש את הרגל קדשה כולה, מִי אִית לְהוּ לְרַבִּי
מֵאִיר וּרְבִי יְהוּדָה הָאֵי סְבָרָא, וְהַתְּנָא (תמורה יא), יָכוֹל הָאָמַר רָגְלָהּ
שָׁל זוּ תְהָא עוֹלָה, תְּהָא כּוֹלָה עוֹלָה, תִּלְמִיד לומר לגבי המקדיש
קרנן (ויקרא כו ט) 'כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדש', ודרשו חכמים
'ממנו קדש', שרק האבר שהקדיש ממנו נקדש, ולא כולה קדש.
שואלת הברייתא: יָכוֹל תַּצְּא הַבְּהֵמָה לְחוֹלִין כְּשִׁיפּוֹדָתָּ אֵת הָאָבֶר,
כיון שרובה חולין ואינה ראויה להקרבה, וכמו שפורים בהמה
הקדושה קדושת דמים, תִּלְמִיד לומר 'היה', כְּהוֹיִיתָה תְּהָא –
קדושת הגוף שעליה נשאר. הָא בְּיַצֵּר יַעֲשֵׂה, תַּמְכֵּר לְצָרִי עוֹלּוֹת
– לאדם אחר שרוצה להביא עולה, וְדַמִּיהָ חוֹלִין, הוֹיֵן מְדַיָּי הָאָבֶר
הַקְּדוֹשׁ שְׁבִיהָ, שלא יוכל ליטול דמים עליו, כיון שאינו שלו, שהרי
הקדישו, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסֵפִי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמְרִים, מִנֵּן לְאָמַר רָגְלָהּ שָׁל זוּ תְהָא עוֹלָה, שְׁתְּהָא כּוֹלָה עוֹלָה,
תִּלְמִיד לומר 'היה', שתובה זו מיותרת, שהיה אפשר לכתוב 'כל'
אשר יתן ממנו לה' קדש, אלא לְרִבּוֹת אֵת כּוֹלָהּ, שאף אם נתן לה'
רק ממנו כלומר מקצתה, יהיה כולה קדוש.
מבואר בברייתא, שלרבי מאיר ורבי יהודה רק האבר שהקדיש קדוש.
מסיימת הגמרא את ההוכחה: אם כן לָמָּאן טוּעַן רַבִּי יוֹסֵי שֶׁשְׁשׁ
שאתה מודה לי במקדשית תודה בתמורה, אֵי לְרַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי
יְהוּדָה, מִי אִית לְהוּ הָאֵי סְבָרָא בְּמוֹקֵדְשִׁים, הֵלֵא הוֹכַחְנוּ מֵהַבְּרִייתָא
שאינם מודים. אַלָּא לָאו לְרַבִּי שִׁמְעוֹן, שהוא הסובר כמותו
בברייתא. ונמצא שיש הוכחה מדברי רבי יוסי שתנא קמא של
המשנה הוא רבי שמעון. וכיון שרבי שמעון מקיש תמורה למעשר,
יש לומר שאף כאן טעמו שאין ממירין באברים ועוברים משום היקש

המשך ביאור למס' חולין ליום שבת קודש עמ' ב

9 שלמפרע קדוש, משום דלקולא - שאם נאמר מכאן ולהבא קדוש,
10 הרי זה קולא שאינו קדוש, לכן רב הונא החמיר שלמפרע הוא קדוש,
11 אכל פתח - בנידון זה שיצא שלישי דרך דופן, דלחומרא - שהוא
12 חומרא אם נאמר מכאן ולהבא קדוש, שעל ידי כן יהיה הדין שהוא
13 קדוש, אימא מזרי ליה - הייתי אומר שמודה רב הונא לרבה,
14 שמכאן ולהבא קדוש כדי להחמיר, לכן צריך להשמיענו שרב הונא
15 סובר למפרע קדוש אף במקרה של יצא שלישי דרך דופן שבו יוצא
16 הדין לקולא שאינו קדוש.

1 אחר כך ביציאת רוב העובר, ורבה אמר קדוש, רבה למעמיה -
2 לשיטתו דאמר שבשעת יציאת רובו מקאן ולהבא הוא קדוש ולא
3 למפרע, ויכולה לחול הקדושה ברוב שאחר כך, ואין צריך שתחול
4 הקדושה מיד בתחילה, ורובה דרף רחם נפיק - ורוב העובר (שני
5 שלישים האחרונים) יצא דרך הרחם, לכן קדוש בבכורה.
6 מבארת הגמרא: וצריקא - צריכה הגמרא להשמיענו שנחלקו בשני
7 מקרים אלו, משום דאי אשמעינן ביה - בזה (במכר לנכרין) בלבד,
8 הייתי אומר דבהא קאמר - דווקא בזה החמיר רב הונא לומר